

BOTTYÁN
JUDIT
VERSEI

BOTTYÁN JUDIT VERSEI

Első kiadás

Kiadó: Mészáros Gyözőné, 2017

ISBN 978 963 12 7577 3

Könyvterv: Ott Zsuzsanna

ÉLJ

Csak tűnő álom volt
s felébredünk? (Mire?)
Vagy ez volt a lét,
s majd álom jó? (Milyen?)
Tűnődés és gondolatok –
az eredmény: semmi.
Élj tehát!
A többit jobb feledni.

BONSAI

Lehettél volna fa, sudár,
ágaidon sok madár,
nyújtóznál az égre,
bogarak bújnak levélbe
s eső mossa tested a napfénybe.
Most nyomorék valód
önmagadba zárod.
Nyomorult lényed
- kiszolgáltatottságban -
tükrözi az őrült agyrém
gyilkos torát,
amit emberi erőszak tehet.

MUNKA KÜLFÖLDÖN

Elmentél külföldre
fél évre, pár évre...
úgy érzed, megérte.
Új barátok, munka,
amit szeretsz,
van új kedvesed, új családod,
már nem bánod,
hogy maradtál,
hogy idegen állampolgárrá váltál.

Ám a gyerek egy nap sírva jön haza
mert azt mondták rá „bevándorló fattya”.
Kérdi: ő itt miért idegen?
S ha az, hol van akkor az otthon?
hol vannak övéi? hol van a hon?
(hol apái vére folyt...)
Döbbenet nézed, s mit tudsz
kínálni neki?
Állampolgárságot? komfortos házat? bankbetétet?
A hitet, a történelmet
a nagyszülők háza rejti,
de aki elmegy, gyakran elfelejti
hogy a gyereke egyszer mindezt
számon kéri.

BERLIN 2016. DEC. 20

(A.M.-nek)

Hány szál virág
hozza vissza az életbe
a szétrobbantott testeket?
Hány plüssmaci csal
élő mosolyt
a kihűlt, kialudt szemekbe?

Már látom, hogy a főasszony
kocsideréknyi virágot cipel,
hogy részvétét mutassa
a dermedt megmaradtaknak.

Ha térden csúszva, hamut hintve jönnél,
az sem mosná büntetlenné
megátalkodott lényed
az ártatlanok véréből.

JÓB BOLDOGSÁGA

Jób ül a fűben
s a rühét vakarja,
bal kézzel vagy jobbal,
ahogy csak akarja.

Se háza, se családja,
itt ül, számkivetve,
de azért valahogy
tűrhetős a kedve.
Hisz lehetne vak, süket is,
sőt béna,

keze se mozogna, lába se járna
Most látja igazán
mily kegyes az Isten,
akinek hatalma olyan mérhetetlen.
Mert mily öröm a rühöt vakarni
s mily gyötrellem lenne
nem tudni vakarni.

Így hát Jób ül a fűben csendben,
látja a Napot, hall madáréneket,
s derűs jókedvében
fűszálakat rág egyvégtében.

MADEIRA, 2017. AUGUSZTUS 15.

Száll az ének,
Keresztek, szentképek,
lassan hömpölyög a tömeg.
Csöndben imádkoznak
a jámbor emberek.

Hirtelen a hatalmas tölgy
roppan, reccsen és dől
lombjával, ágával,
óriási törzsével öl
hívó zarándokot.

Sérültek és halottak.
Halottai a kegyes útnak.
Senki sem ismeri
útjait az Úrnak.

TÁRSALGÁS MAGAMMAL

Nézz magadra kívülről!
Milyennek látod maga?
Bicegő, botos öregasszony.
Ez vagy? Ezt érzed?

Ó, ne reménykedj!
Ne öntsd le magad
vidám kacagással,
szellemi villanással,
hogy tetszetősebb légy!
(-mint cukormáz a száraz piskótán.)

Szánó hangsúllyal,
tapintatosan kérdik, hogy vagy.
Ez szinte az egyetlen téma,
(-mint gyerektől: mi van az iskolában-)
S ha másról beszélsz
illendően hallgatják,
meglepődve, hogy másról is
tudsz szólni,
s elnézően, hisz úgylis
idejétmúlt, felesleges.

Meg se próbáld
„kifordítani” magad!
Hogy emlékeken kívül
van mondanivalód,
Hogy mi minden érdekel,
hogyan számos problémát

firtat az agyad.
(magadban, magadban...)

Tehát:
Arcodon hagyd meg
a szokvány mosolyt,
-ami felér egy köszönettel-
hogyan szóba álltak veled,
hogyan érdeklődnek, évődnek...

Mi mást várhatnál?
Talán te is így tettél
távoliban ifjúságod aggjaival
egykor.

MERÉNYLET

Robbanás, füst, sikoly,
futok, zihálok, sodor a tömeg
zokognak és üvöltenek,
cipő, szemüveg, szétgurult fejek,
egy leszakadt kéz rám mered
és vér, vér, vér mindenütt.
Még élek.

Örjögő szirénák, rohanó rendőrök,
Nem nézek semerre,
rohanok előre
és félek, félek és reszketek.
Még élek.

Otthon: A nap vége.
Fekszem a sötétbe
s látom a szétszórt testeket,
látom, újra látom a véres fejeket.
De holnap kelni kell
holnap menni kell
Holnap menni kell a rettegésbe.
Ma még élek.

HAJTÓVADÁSZAT

Csaholás, üvöltés
tiporva jönnek a hajtók
Menekülj! Menekülj!
Fák levelei reszketnek
s a félelem köde
borítja a tájat.
Menekülj! Menekülj!

Puskák dörrennek sorra,
felbukik félénk nyúl,
roskad az agancsos,
rohanó őzek rettegnek bokorba.
Menekülj! Menekülj!

Véres szórakozásra jön kaptos este.
A gyilkolt tetemek kiterítve rendre.
Míg borral ünneplik
a dicső vadászatot
Az erdőben csönd van.
Az erdő hangtalan zokog.

NE VÁRJ VERSET

Ne várj verset anyámról.
Ő volt számomra a világ.
A halála megrázó döbbenet
hogy élni lehet,
akkor is, ha nincs veled.

Ne várj verset apámról.
Gondolataink, mint páros paripák
együtt futottak
s a derű és mosoly, mint könnyű zápor
az út porát,
a gondot, a bajt lemosták.

Ne várj verset a kutyáimról.
Mindennapi életem társai voltak
Mesterei a feltétlen szeretetnek
Hála és köszönet, hogy léteztek.

Ne várj verset.
Mert nem cseng-bong a dallam,
Csak kong, mert magam maradtam
Mert nagyon hiányoznak nekem:
Most, mindig, mindhalálig.

ÉJJEL

Amikor felhúszom az ingem nyakig,
a kezem elindul, keres valamit,
tapogat a sötétben,
s ha megleli, - mily öröm! -
Kezembe fogom gyöngéden,
nyomogatom szeliden,
hogyan buggyanjon elő
a drága nedű:
Lóbalzsam, kurkuma, avagy névtelen,
én meg csak kenem, kezegetem,
szerte a testemen
hogyan a fáj enyhébb legyen.

Szóval, ha nyakig húzom az ingemet,
s téged elragad a képzelet...
... hát jó neked.

KETTEN

Ketten vagyunk, mi ketten,
én meg a drágalátos testem.

Én: elgondolva,
hogy megyek sétálni
Ő: pár lépés után
sajnos meg kell állni.

Én: nagy takarítást tervezünk,
- elméletben -
Ő: jobb, ha csak csöndben ülünk.

Én: aludni szeretnék reggelig.
Ő: inkább fájdogatok hajnalig.

Én: feszítenék új ruhában boldogan.
ő: ugyan már! ez rég nem olyan.

Én: távoli tájakra mennék.
Ő: már csak TV-t nézni szeretnék.

Mivel a bőrömből ki nem bújhatok,
Valahogy azért csak boldogulhatok.
én meg ő – mi ketten
már tudniillik én meg a testem.

ALLAH AKBAR

Gyertek, csak gyertek!
Fekete fiúk, ti néger legények,
afgánok, pakik, deli daliák
Kést forgató harcos haramiák.
Rátok várnak a szüzek s a gyerekek,
hogy rajtuk pajzán erőszakot tegyetek,
a férfiakat meg késeljétek halomba
akiket nem gázoltok el alattomba.
Robbantani is tudtok merészen,
amikor nem áll mindenki résen.
és remekül tudtok összezúzni mindent,
ami esetleg az ínyetekre nincsen.
Akárhogy is, ti vagytok a remény
mi minden európai szívében ég,
tőletek lesz öreg Európa ifjú,
ti váltjátok meg a bamba milliókat
mert Allah biztos mindenható,
ti vagytok a boldogság,
s minden ami jó.

SÍRÁS

Sírsz? Minek?
Nem változtat semmit.
Semmin sem segít.
Fölöslegesen.

Sírsz? Miért?
Talán csak, hogy jöjjön valaki,
simogasson és vigasztaljon
mintha gyerek lennék,
a karjába venne és súgná:
„Na, nyugi, minden rendbe.”

Sírsz? Minek?

Töröld le! Mosolyogj!
Ha valaki lát,
hadd higgye,
bátor vagy és erős,
egy nemzeti hős.
Nem egy pityogós, ványadt vénasszony,
ki sír az üres szobában
egymaga, egymaga.

[Megjegyzem fölöslegesen.]

KANNIBALIZMUS

Kisfiam okos, érdeklődő,
s ahogy ebédelünk,
számos kérdést
tesz fel nekünk:
„Anyuka, ez a pipi szíve?
Ez meg a lába?
s az a barna, az a mája?”

Főkannibálként meredek a tálra,
ahol a répák versenyt úsznak.
Eddig csak áru volt,
amiből levest főztem,
nem élő csirke, amit kapirgál, kotyog,
nem tyúkanyó, aki a kispelyhesekkel totyog,
csak alkatrészekre bontott,
mélyhűtött csomag.

Évtizedek óta mosom az agyam,
hogyan feledjem a pipit, a röfit, a bocit.
Akár vega is lehetnék,
ha nem főkannibálként ennék
továbbra is.

ÖLJ

Ölj, ha élni akarsz
Ölj, ha enni akarsz
Ölj magadért
Ölj a csaláodért
Ölj a közösségért
Ölj a hazáért
Ölj egy eszméért
Ölj egy ideáért
Ölj a vallásodért
Ölj az Istenedért!
Ölj!

Úgy érzem a Teremtés nagy művébe javíthatatlan
koncepció hiba csusszant.

NE SZÓLJ

Tarts a karodban,
de ne szólj!
Hazug szavaid
meztelen csigaként
kúsznak bőrömdön
nyálkás csíkot hagyva.
Undorodom.
Úgy, hogy ne szólj,
csak tarts a karodban,
hadd hintázzak naiv gyerekként
ki nem mondott szavaidon
s hadd nevessek fel,
ha égnek röppen a hinta.

AZ OTTHONBAN

Ülök az otthonban
és várok...
Utolsó lakhelyem
de nem otthonom nekem,
csak szoba meg terem.

Ülök az otthonban
és várom...
Olvasnék, de betűt
alig látom.
A nyüzsgő többiek
bögetik a tévét,
mások meg élvezik
művességük ékét.

Én csak ülök az otthonban
és várok...
Gondolatban éppen
nagy hegyeket mászok.
Majd meg keringőzők
isteni zenére,
aztán sétálgatok
bódító holdfényben.

„Mit kezdjünk vele?
Csak ül, maga elé mered,
nem érdekli játék, tévé vagy emberek.

Nem hímez, nem köt, nem fűz,
s festeni sem mázol,
el is marad minden közfoglalkozásról”.
Mert csak ülök az otthonban
és várom...
útjaimat gondolatban járom
és várom,
egyszer csak eljön kegyes halálom.

ZÚGÓ SZÉL AZ ÉJBEN

Hallgatom, hallgatom a szélnek zúgását,
Érzem is, érzem is hideg borzolását.
Kit visz el, kit visz el az éji sötétbe,
Kit hagy itt, kit hagy itt rideg földi létbe?
Sírnak is, sírnak is felhők fönt az égen
Rettegnek, rettegnek halandók az éjben.

JÓ EGÉSZSÉGET!

Az öregedést először
akkor észleled
mikor: 'jó egészséget'
kívánnak teneked.

Se 'Szia', se 'Viszlát!'
mert olyan nyamvadtnak lát,
hogy legkevesebb, amit lehet,
'jó egészséget' kíván neked.

Se időjárás, se termésvitatás,
az egyetlen téma az egészség hatás
'Hogy van?' – a beszélgetés motorja
s a válasz anti-English módra
beszámoló kézről-lábról,
sőt intimebb testtájról,
s a bélbolyhok taglalása
már igaz barátság forrása.

'Hogy van?' a kérdést lezárnám,
'Szarul' – szépen ezt mondanám.
De modorom, neveltetésem a gát,
így felvillantom arcom mosolyát,
remélve, hogy nem megyünk,
a részletekbe bele.

GÖRDÜLŐ KAVICSOK

Részvét. Együttérzés. Szánalom.
Szépen cizellált mondatok.
Szavak, szavak.
Mint sebes patak mosta
kerekded kavicsok
gördülnek, hullanak alá a szavak.
Érzések? Vagy csak modor, illem?
A szó mindent elrejt
s elfed egészen.

A tehetetlenség gyötör
mint a jégbefagyott madarat,
mert még baráti otthonba se mehetsz,
hogymosd és felmos,
hogymosd és etesd,
hogymosd és emelgesd,
hogymosd vele virrassz.

A halál nem magasztos,
nem fennkölt és nem „dulce”,
hanem szagok és bűzök,
rettentő váladékok sora
ahogymosd elbomlik a test.
Tüzes, mély kráterei
a fájdalomnak, kinnak,
szűkülő tudatnak
és halálfélelmi rettegésnek.

A múltó idővel tűnik el
az emberi méltóság.

Sem átvállalni, sem enyhíteni,
Csak a kopott, nyüzött szavakat mondod, mon-
dod.
Csak Te tudod igazán
mit érzel.
Megérted, miért szól az ima
a kegyes halálért?

CSANK PISTÁNAK - DR. CSANK ISTVÁN RÓL

Ámulva nézzük,
ahogy fuszulykakaró alakja
feltűnik az utcán
ismerősei körében,
mert az aztán bőven akad!
Mindegyikkel vált pár szót
s hallgat híreket: rosszat, jót.
Botra támaszkodik,
s kicsit ingatag,
de éles elme! mint a penge éle!
Nem fonta be az idő szövedéke.

Iskolások elkerekedett szemmel
hallgatják, nézik, majd később idézik,
ahogy a történelemkönyvből kilép,
-túl a kilencvenen, vígan a száz felé-
s az életéről beszél.
(ez nekik már történelem...)

Boldog kortársak,
kik barátai, ismerősei lehetnek,
s tanúi az értékes életnek.

„SZAVAK, SZAVAK, SZAVAK...”

Barcelona 2017. augusztus 17.
Az iszlám állam: magára vállalta
A Boko Haram: magára vállalta
Az al-Káida: magára vállalta
A tálib: magára vállalta
Bárki: magára vállalta.

A francia elnök: együttérzés, támogatás,
A német kancellár: együttérzés, támogatás,
A magyar elnök: együttérzés, támogatás,
Mindenki: együttérzés, támogatás.

A franciák rózsákkal borítják a helyet,
A németek lufikkal borítják a helyet,
A belgák plüssmacikkal borítják a helyet,
Az angolok mécsesekkel borítják a helyet,
Virágok, macik, mécsesek.

A halottak vérben fekszenek
és hangtalan azt kérdik:
mire megyünk vele?

AZ IGRIC

Tóth Péter zarándokútja

Megy, baktat a poros úton,
ember nem járta dűlőkön,
megy keményen.
Hátán a zsákja, rajta a zászló.
Bot a kezében.
Estére bizony elfárad egészen.

Megy pici falvakba,
hol csak pár család,
ki magyarul beszél
s magyar szóra vár.

A templomba gyűlnek
(rég szűkös, most túl nagy)
s az igricet várják a közelgő éjben.
S az igric szól Szt.László királyról,
a szent, harcos, hősi daliáról.
S aranyként hullanak az Aranyversek
a gyerekek, népek szomjasan figyelnek.

Mert drága az édes anyanyelv
ha csak ritkán hallod;
már boldogság az is,
ha magadban mondod.

Reggel megy az igric
tovább megy új útra.
Mert hajtja, űzi a tudat,
hogy érték az, amit ad.

Hogy várják a szavai
mágikus erejét
ami összetartja a nemzet
szétszakított testét.

Túl a 200 kilométeren,
áztató esőkön s csípős szeleken
az igric csak megy, megyen,
hogy a magyar magyar maradjon,
s az Isten meg mindenkor megáldjon.

FELIDÉZÉS

Csak egy kicsit gyere elő
gondolatban vagy álmomban,
hogyan lássam mosolyod magamban,
hogyan halljam még a hangod,
ahogy hívogatón mondd
becéző szavaid.

Testem már nem tudja
felidézni tested
bár sose hittem, de mégis mulandó
minden, mit átél elmúló halandó.
Megkopva, kifosztva,
emlékek után vakon botladozva,
a gondolatmezők kietlen tájain
visszaidéznek téged vágyaim.

Igy telnek az éjszakák
így telnek a nappalok.
Már én is alig vagyok,
Lassan én is csak emlék vagyok.

HÚSVÉT

Bégetnek az anyák,
hívják kicsinyeiket,
de a barikák már utaznak,
el, messze Itáliába,
a véres vágóhídra,
hogyan húsvét szent ünnepén
kis, gyapjas testüket,
kiomló vérüket adják
az Isten Báránya emlékére.

Bégetnek az anyák,
hívják kicsinyeiket.

Mondják, a sült bárány finom.

„JUSTICE FOR HUNGARY”

(„Justice for Hungary 1931. emlékére”)

Ne fussa be szemed
az önsajnálát könnye!
Ne nézd magad szánakozva,
mint vén koldus,
ki templom lépcsőjén könyörög!
Ne légy féreg, ki hunyászkodva
taposásra vár!
Légy fenyő, ki orkánnal dacolva
szembenéz minden bajjal.
Mi nem kérünk
se többet, se kevesebbet, - csak
Igazságot Magyarországnak!

Megsebeztek? - Gyógyul!
Ne siránkozz:
Konok, kemény, kálomista daccal
állj ellen!
Összeszorított foggal dolgozz,
hogy jobb legyen!
Mi nem akarunk
se többet, se kevesebbe, - csak
Igazságot Magyarországnak!

A múlt ne dicső álomvilág legyen,
hol, mint hús tavon
ringatod bánatod.
A múlt hőseihez mérd magad,
s küzdj, hogy alább ne essél.

Mi nem követelünk
se többet, se kevesebbet, - csak
Igazságot Magyarországnak!

RÁTOK GONDOLOK

Rád gondolok,
kivel gyerekként pocskoltuk
a Balaton vizét,
s a barátság csöppjei
nem gördültek szerte szét.

Rád gondolok,
kivel süldő lányként pusmogtunk,
vájkkalva a lelkünk kínjait.

Rád gondolok
kivel oly csodásan táncoltunk
a nyár esteken.

Rád gondolok
kivel a könyvtárban
együtt róttuk az éveket.

Rád gondolok
kivel együtt
csószködtük a gyereket.

Rátok gondolok,
kik behálóztátok életem
Rátok, kik voltatok barátság, szerelem
Rátok, kik csak bennem éltek tovább.
Ti voltatok az életem.

Hé! Szóljon már meg valaki
hogy még él.

ANGYALOK BÜNTIBEN

Az angyalok büntiben vannak,
mert nem söpörték ki az eget
szerteszét hagytak néhány
esődús, kósza felleget.

Az angyalok büntiben vannak,
mert addig fényezték a villámokat,
hogy azokat szanaszét szaladtak,
s mindenhová be-be csapdostak.

Az angyalok büntiben vannak,
mert úgy görgették Péter hordóit,
hogy azok léket kaptak,
s a földre mind lezáporoztak.

Lett aztán felhőszakadás, dörgés
s a villámok sora.
Így hát nem csoda,
ha úszunk az esőben
az ostoba angyalok
meg kuksolnak sötétben.

PRÉDIKÁTOROK

Papok, atyák, szerzetesek,
menjetek! menjetek!
nem templomi homályban
van a Ti helyetek.
Városról városra járjatok
és prédikáljatok, prédikáljatok!
Mondjátok el:
a víz nem integrál a tűzzel,
hogy az elsöprő ár elborítja,
majd eloltja a tüzet,
s marad a szennyes ár
s füstös koromszemek.

Mondjátok el:
Tiétek a hatalom
van erőtök védeni
mindazt, mi Tietek
Ti vagytok itthon.
Nekik a hitük erős.
Hol a ti hitetek?
Önként feladtok mindent,
amit csak lehet.
Hiteddel együtt vész
családod, kultúrád, hazád,
Te is elveszel
Vagy muzulmán hitre térsz át?

Mint egykoron a prédikátorok,
piacon, faluban hangzott szónoklatuk.
Hívó papok,
kiket nem rontott még meg
az egyházi rendszer,
menjetek, szóljatok
a hittelen sereggel.

Mondjátok el:
Védd magad,
vagy elveszel egészen
hittetlen halálad
lesz majd kínos véged.

Veled hal meg Európa
s mindaz, amit jelentett.

„PATRIA” RÁDIÓ

Nem messze a határ.
A hang átjár,
mint röpke madár
s hoz híreket, zenét,
sokféle szöveget,
de a szlovákokat
nem érted meg.

A Patria magyarul beszél
Mond híveket, zenél,
Huszonnégyórás az adás.
Ám legjobban az újtjelzést kedvelem.
Az valami mást is mond nekem.

„Kassa előtt útjavítás.
Érsekújvár után torlódás.
Nagyszombatnál mérnek.
Losoncnál sávlezárás.”

Városok, falvak...
Csak nevek...
Csak nevek?
Nekem valami más is.
Talán neked is.

AZ ÉN KERTEM

Az én kertem
remek bújócshely lenne
sok, sok gyereknek,
de senki sem bújócsházik benne.

Szerelmes almám
a kert közepén áll,
hatalmas lombjával regnál
a többiek felett.
A vihar megtörte sokodús törzsét
s kétoldalra lefeküdt a lomb.
(ám tavasszal virágzik s almái piroslanak ősszel.)
„Leköltöztünk a földre neked
hisz fára mászni már nehéz lehet.
Igy csak odanyúlsz s kezekben az alma
ennél jobb megoldás nem is adódna”.

Hallják más almák e balga beszédet
s almáikat még feljebb tolják az ágon
„Mi majd a széllel leküldjük a földre.
Addig szedd fel míg nem barnul a bőre.”

Az orgonák, virágjuk már szárad,
idegesen rázzák a sok kicsi ágat.
„Ezt a bodzát te ültetted nyakunkra?
Óriási a virága s bogyóival is felvág rendre
s gögösen néz leveleinkre.”

A som az első tavasszal
nem törődik az esővel, a faggyal
Kén sárga virágait
új reménnyel ontja.
A melletti rózsáról kiderült, hogy futó
a som minden ágára jutó
ágas-bogas fajta.

A sommal halálos szerelemben estek
így ágaik mind összeölelkeztek.
Igy aztán májusban a som
lila rózsát terem.
Egy kicsikét furcsa,
de én értékelem.

Az aranyeső igen tolakodó.
Szomszédait bökdösi,
neki semmi se jó.
Alatta, hűvösön pihennek a kutyák,
s a lehajló ágak közt cikáznak a cicák.

Tavasszal a kert színarany lesz.
A pitypang mágiája ez.
„Én valójában napraforgó vagyok,
csak nem olyan magas, mint a nagyok.”
De dicsőségüket csak pár napig tartják:
pihe-puha hórepülőik a tájat borítják.
Minden tisztos kertész
nyugtatja a szívét,
mikor ápolt gyepét
belepipik a pihék.

Télen aztán csönd van
senki sem beszélget
de a mély hó alatt
gazok cseverésznek.
Alig olvad a hó
szerte a határba,
minden gaz már ott van
serényen, vigyázzba.
S még a többiek míg csak készülődnek
ők már nagy sietve belepik a földet.

Őszi esők ha esnek,
az avarszagú csöndben
hosszan elmerengnek
Egyesek szerint a kert romantikus, bájos
másik szerint elvadult, hiányos.
De a fák azt súgják s bokrok bólogatnak erre
ők igazán jól elvannak ebben a nagy kertben.

CSAK EGY KUTYÁÉRT...

Lenézed, mert mocskos,
Lenézed, mert ittas,
Lenézed, mert henyve,
Lenézed, mert bűdös.
Lenézel jólápoltság erkölcsi magaslatodról
rá, aki koszos göncein kucorog
didergő kutyájával,
az alig-sátorban,
ahol a késforgató szél
csíkokat hasít belőle,
s a gyilkosmosolyú hideg
körültöttük ólalkodik.
Mehetne fénybe, melegbe,
- egyedül. -
(gőzölgő leves... friss kenyér...)
de dideregve és reszketve
összebújnak az éjben
s várják a reggelt... vagy a halált.

Te kiért fagynál halálra az éjszakában?

SIVATAG

Nem írnak mágiát
varázslatok ujjak;
Nem érinti vágyakozva
bűverejű tenyér;
Nem csókolja kívánva
lázban égő ajak
fáradt testemet.
Egy magányos vándor
a sivatagi éjben,
csak fullasztó homok
s könnyörtelen csillagok az égen
és az éj örökké tart.

MÁSNAP

És másnap majd felkel a Nap,
- mint mindig. -

Reggel a kávé mellől
odáblökkik az újságot,
hiszen egy halott nem hír.
(bár sokezer sem...)
A gyerekek iskolába mennek,
azon az úton,
ahol te is jártál valamikor.
Este meg lejátsszák a meccset,
amit már nem láthatsz.
Üres helyedre teszik a szotyit
és egy hang hiányát
nem érzi meg az ujjongó tömeg.

Az éjjeli csöndben
halkan susognak
a lámpa alatti padon,
ahol te is ültél vele egykoron,
Ki neked akkor a világ közepe - volt.

A virág kinyílt
aminek inni adtál,
s illata bekóborolja a kertet,
ahol a fa alatt
üresen áll a széked.

Milyen hanghalott csönd van.
Pedig nyüzsög, zubog a város.

Te elmosódott arc lettél
egy szürke némafilmben,
s emléked szétfújta a szél.

De a Nap másnap is felkel, -
- mint mindig. -

IN HOC SIGNO VINCES

Ne vedd le a keresztet
a templom tornyáról,
mi egykor fennen hirdette:
„E jelben győzni fogsz!”

Ne vedd le a keresztet
a terem faláról,
pironkodva, mint ocsmány
pornóképet,
mi sérti a szemérmét.

Ne vedd el a karácsonyt,
hol Jézus született,
hogyan helyette ünnepeljük
a havat s a telet.

Ne vedd el a kínhalált
s a dicső feltámadást,
hogyan helyette a nyúl
tojjon óriási tojást.

Ne vedd el a keresztet!
Ne vedd el a kultúrát!
Elveszel vele magad is,
s szétomló világod
maga alá temet.

ÁG BOGYÓVAL

A mély hóban
Keresem a nyomod.
A hasító hidegben
oly magányos vagyok.

Fagyott könnycseppek
hóterhes ágakon;
a hanyatló napban
rubintnak láthatom.

Taposott ösvényen
kicsi gally boggyóval.
Küldött üzeneted?
Lehet, hogy tévedek.

AZ AMERIKAI KISLÁNY

Kutatói ösztöndíj Amerikába.
Örül az egész család.
Nemhiába tanultak a gyerekek
Jól koptatták az egyetemet,
s most milyen lehetőség, szerencse!
s már megy is az ifjú pár repesve
Amerikába, Amerikába.

Az ösztöndíj letelt, de az állás marad,
az ifjú pár remekül halad.
Sikerek, autók, ház, gyermek.
Az évek meg csak telnek, telnek.

Nagymama jön látogatóba,
hogyan lásson unokát,
hisz az óceánt
nem gyakran repülnek át.

Mary már 5 éves, ovis és bájos.
De a nagyi szeme gyakran homályos
mert a gyerekeknek csak idegen néni
Miért csókolgatja s furcsán becézi?

A nagyi magyarul szól hozzá
Mary meg csak bámul
Néha egy-két szót motyog magától.
„Szólj magyarul, kincsem.”
-a nagyi ezt kéri
„hiszen magyar lány vagy!”

Mary alig érti.
Mary óvodás és minden reggel
együtt áll ott a többiekkel,
kis kezét a szívére téve
a himnuszt vígan énekelve
míg felkúszik az amcsi lobogó.

Mary tehát kihúzza magát:
„én amerikai lány vagyok”
s többé nem hallani szavát.

A nagyi sír, sírdogál
ám semmit sem tehet
de nem érzi unokájának
az idegen gyereket.

A munka, a ház, a gyerek...
- magában mereng a pár
Haza kéne menni...
De lehet, késő már.

ANYÁM ÁLMA (1951)

Anyám merengve néz rám,
de gondolatai messze járnak:
az Anna-bálon, ah, a bálók!
már a szó is átok
egy ellenséges világban.

Hóhabos ruhába,
fodrokba, csodákba
öltözteti testem
hajam meg elomló csigákban
bűvölőn simul a vállamra
s a túsarkúban olyan kecsesen tipegek,
hogy döbbsent ámulatba
ejtek embereket.
Majd a keringő édes hangjain
pörgök, keringek lovagok karjain.

Valójában ott állok előtte
a cipőmben, a ruhámban,
(-azaz a komplett ruhatáramban-)
s mindketten azon mélázunk
mit tegyünk,
vajon mit is együnk,
mert a boltban nincsen semmi
mit fogunk mi vacsorára enni?

Az ablakon át behallik
hogy kint „zakatolnak”
nagy hangon üvöltve dalolnak:

„Egy a jelszónk: tartós béke
állj közén és harcolj érte”

Ami azt illeti, életünkből
csak ez a biztatás
hiányzott.

„RENDÜLETLENÜL”

Mondd, mikor volt először,
hogy a 'hazamegyek'
az idegen országot jelentette neked,
ahová költöztél?

Mondd, mikor mondtad először,
hogy 'mi',
az idegen országra,
ahová elmentél?

Mondd, mikor álltál először
ünnepi lélekkel
az idegen himnusz alatt,
nézve az idegen lobogóra?

Mond, mikor nem érezted már úgy,
hogy az „itt élned, halnod kell”
neked is szól?

Mondd, mikor kezdtél
az ottani nyelven szólni gyerekedhez
→ mert úgy könnyebb –
s mert már nem fáj,
hogy nem tud magyarul?

Mondd, mikor érezted úgy,
hogy hazád idegen ország,
honfitársaid idegen emberek?

Nem, ne mondj semmit.
Turistaként jössz, udvariasan fogadlak.
De mikor hallok - „rendületlenül”...
még mindig gondolok rád.

IMA A GULAGON

Isten, ha vagy,
adj nekem meleget,
hogy tovább bírjam
az itteni életet,
hogy jégcsontjaim kiolvadjanak,
hogy fagyott ujjaim újra fogjanak.

Isten, ha vagy,
adj nekem kenyeret!
hogy tovább bírjam
az itteni életet.
Ne moslékkáposztát, rohadt répát egyek,
hanem sűrű levest, jó meleget.

Isten, ha vagy
vidd el a tetveket!
hogy tovább bírjam
az itteni életet;
hogy ne vakarózzak
hajnaltól estelig
s aludni is tudjak
legalább reggelik.

Isten, ha vagy,
adj békét nekem!
hogy elfogadjam a halált
ki régóta énrám várt.
Várt, míg 20. évembe lépek
s aztán tovább már nem élek...

TELEFONBESZÉLGETÉS

Ő: Megállapították, hogy áttétes rákom van.

Én: Hm.

Ő: Nem operálható. Talán sugárkezelés.

Én: Mikor kezdik?

Ő: Bizonytalan. Lehet, hogy nem is lesz már.

Én: Hm.

Ő: Köszönöm, hogy nem magyaráztad el,

hogy semmi az egész,

hogy egy-két kezelés és kész,

hogy hamarosan talpra állok,

sőt hamarost vígan bokázok.

Köszönöm, hogy velem hallgattál.

Majd telefonálok, ha tudok.

Én: Várom hívásod. Rád gondolok.

HAGYATÉK FIAMNAK

Ne jöjj temetőlátogatásra!
Ne állj szerencsétlenül
egy kőfal előtt
engem keresve,
ám nem találva sehol.

Ugye nem hiszed,
hogymár kétmaréknyi
hamu vagyok
dobozkába zárva?
S ha jössz, hamu-szememmel
kipislogok,
sőt ha pajkos kedvemben vagyok
még rád is kacsingatok.

Nem tudom, majd vagyok-e
s ha igen, milyen lepedős lélek...
Csak hitek és ideák káosza, kavargó
de vissza még nem tért halandó.

Hagytam neked sok gondolatot
s magadban még
hangom is hallhatod.
Hagytam neked közös emlékeket,
vidámakat s együtt átélteket
hosszú, hosszú éveket.

Ne menj a temetőbe,
ha hiányzom neked.

az biztos, ott nem vagyok
lényemet ott meg nem találhatod.

Ha hiányzom neked,
csak ülj csöndesen
s magadban keress.
Ott leszek veled.

A JÁMBOR IMÁM A MECSETBEN

„Béke kell, béke.
A dzsihadnak vége.
A harcot megnyertétek
most menjetek, éljete hithű életet.
Ti asszonyok pedig szüljete.
Hat nyolc gyerek a családba
ez az igaz út a Koránba.
Szüljete és szaporodjatok
s pár év múlva ti vagyok
egész Európa urai.”

HAT PICI KUTYA

A hatodik, az utolsó!
Pici testüket nyalogatja,
vaksi szemüket, tömpe szuszogó orrukat
azok furakodnak, cuppognak
az éltető tejért.
Ám egy kéz
hirtelen letépi, felmarkolja mindet
s döngő léptekkel elmegy.
Szűkülve, vonyítva
utánuk, utánuk,
a kicsik vinnyognak, sírnak,
ajtó csapódik mögöttük
s kiszól egy hang:
„Kussolj!”
majd bele is rúg nyomatékul.

Remegve rohan a kert végébe
bokor sűrűjébe,
fekszik félhomályban
lázasan, szomjasan
feszülő emlékekkel.
Egy-egy tej-könny kicsöppen
s fájdalommal festi be a földet.

AZ ÖRÖKLÉTRŐL

Mindenki meghal.
Igen. Tudom.
De bennem egy sejtés ég:
talán kivétel lehetnék.
Bolond is lennék
itt hagyni a fákat,
virágringatásos sok baráti ágat
Itt hagyni bolondként
akácok illatát,
s az őszi esők
csípős csapkodását.

Bolond is lennék
Szétmállni a ködben
mint a pára,
mit kifújsz hörögve,
ha kaptatsz fel a hegyre
föl a meredeken
(ám ez is öröm – mondá Till
mert aztán az ember lefele megyen)

Bolond is lennék
darabokra esni,
mint egy mozaikkép
mi összerakva:
Tudás, érzelem
ilyen-olyan emlék.

Nem vagyok bolond
tudom, mit akarok:
látni, tudni,
érezni, hogy vagyok.
Mindig, folyton örökké.
Hogy megunnám? Lehet.
De senki sem próbálta még
az örök életet.

Ámde:
Az élet ízét a halál távlata adja.
Ennyi. (Nem kell ennyire tudákosnak lenni.)

PRÉSELT VIRÁG

1964. Lipcse
Régi ház, alacsony,
boltívek, ólomüveg ablakok.
A koraesti fény
tarkán szűrődik át azokon.

Félkörívben kis asztalok,
ernyős lámpácskákkal;
a fény visszafogott.

Csendes mormogás
se nyerítő kacaj,
se öblös hahota,
inkább halk zümmögés,
mint a méhek kasa.

A pincér udvarias, tartózkodó.
Az asztalon csillan a pohár
a halhoz halkés jár,
s a szalvéta is damaszt.

Középen pianínó.
A hölgy zongorázik,
az úr hegedül.
A hölgy nyakán gyöngysor,
az úr orrán cvikker ül.

Mindketten 70 felé járnak,
Kottát cserélnek, kicsit elvitáznak.

Keine Kunststücke!
csak szelid szonáta
s a hangok boldogan borulnak egymásra.

Az éjszaka eltűnik
az éjfélete éjbe.
Az idő belevész
e mágikus térbe.

Ezt az emléket, mint préselt virágot,
hullajtom hajdani, ma halott
Németország sírjára.

JÖVŐD

Fehér vagy? Véged.
Nem éred meg
a jövő pár évet.

Keresztény vagy?
(Vagy annak tartanak...)
Hitetlen gyaurként
lekaszabolnak.

Üres templomodat
földig lerombolják,
könyveid, kultúrád
Allahnak áldozzák.

Mert ölni dicsőség
Mert ölni jutalom.
Nincs kegyelem.
és nincs irgalom.

VERGŐDŐ MADÁR

Verdes a madár.
Tört szárnya lehúzza.
Bénán kever, összezúzva.
Repülne, szállna,
de csak rebben a szárnya
a hűvösödő esti homályba.

A madár a bokor tövébe
meglapul a csendbe.
Mit vár, mit remél
ha jön a reggel
s megéli?

Jöjj sötét éj
s hideg fagyoddal
takard be szelíden,
hogy nyomorú reggelek során
már ne éljen tovább.

FOSZTÓKA

„Megfosztalak a futás gyönyörétől.”
Futottam fűvön, fekete flaszteron,
repültem repesve korai hajnalon.
Élveztem az izmok változó játékát,
a hús fúvó szél selymes ajándékát.
–Ám legyen.

„Megfosztalak a látás hatalmától.”
Még nem egészen s ez öröm énnékem,
s a hű agy segít a felismerésben,
És megy az áldott, örökös olvasás,
mint sok más,
mert a kéz is tudja,
mit, hova, hogy tegyen.
–Ám legyen.

„Megfosztalak az alvás édes mákonyától.”
Hogy fáj és nagyon fáj keskeny választóját
kábultan éljem át,
s várjam az enyhítő,
ittas álom-órát.
–Ám legyen.

„Megfosztalak a járás biztonságától.”
hogy fájdalommal járjak, bottal bicegve
kicsit mendegéljek, ide a közelbe
ki régi városok köveit koptattam,
s tapostam bükk borított hegyeken...
–Ám legyen.

„Megfosztalak az emlékeidtől,
és hogy gondolkozni tudj rendesen.”
Könyörgök, sírva könyörgők,
ez ne legyen.

Adni csak egyet adj nekem:
hogy nevetni tudjak mindezen.

ALMÁSKERT

Megfeszített almakrisztusok.
Ágaik szétfeszítve, drótozva.
Szél nem hintáztatja ágadat,
sem a kicsiny madarakat,
s napfény sem bújócskázik
leveleid között.
Halott a kert.

A halott kert
almát terem
gyilkosának.

A PÁSZTOR

Jaj a pásztornak
Ki nem védi nyáját,
Ki zsványokkal cimborál,
Ki vérengző vadakkal paktál,
Ki az ordasnak gazsulál.

Jaj a pásztornek,
Kinek szétszéled a nyája,
kinek a szállása
martalóc tanyája;
Kinek a szájából
csak mézes nyál csorog,
nem riaszt riogva,
s nyájáért meg nem halna.

A HÍR

Tudatalatt és kicsit szomorúan
már várják a hírt,
hogyan meghaltam.
Mi más várhatnának végül is?
Lagzit? Keresztelőt? Fényes esküvőt?
„Hisz benne van a korban...”
hümmögik megértően.
„Még élt? Rég nem hallottam felőle...”
bólogatnak bölcsen, beledőlve
a mindennapi robotba,
ahogy a napok mennek szép sorba.
Így hát csöndeskén éldegélek
magam is csak a hírre várva,
hogyan meghaltam valahára.

CSEVELY

Fantasztikus könnyű nekem
hogyan csevegni akarok,
bár vagyok ahol vagyok,
magammal vidáman csacsogok.

Elmesélek néhány régi adomát,
ám rám szólok „ezt már elmondád!”
- jegyzem meg epésen. -
„de azért csak mondd szépen,
mert jó emlékezni a jóra
a lassan eltűnő volt valóra.”

Néha tudományoskodom,
s merengek a hallottakon
bolygók, tér, idő, agyműködés
a kvantumelmélet igen nehéz,
bozonok bokáznak a fejembe
s nem illeszkednek semmiféle rendbe.
Micsoda kavalkád!
nem is mondom tovább.

Ha már nagyon unom az egészet
Így szólok magamnak:
„Mára vége a traccsoknak”
ám erre nem sértődöm meg:
„Nézd a TV-t, hátha az jobban megy.”
Majd elnyúlok a fotel mélyén
- jól elbeszélgettünk én meg én.

FARSANG 2017

(a rendőrfőnök eligazítója)

Mesterlövészek a tetőre, induljanak!
Tömbök az utcák elején!
Az ellenőrzés legyen kemény;
maskara mehet,
de álarcot föl
senki sem tehet.
Motozzanak! Motozzanak!
Robbanóöv, mellény, bármi
és viselős asszonnyal nagyon vigyázni,
mert gyerek helyett anyag a hason!
A robbantást nagyon nem akarom!
Fegyver a kézben!
Nem vállon vagy hason!
Járőrözzenek szerte az utakon!
A mentők, a kórház készenlétben.
Nos, mehetünk, elmerülni a zenében.
Legyen vidámság, gondtalan öröm!
Eligazítás vége, köszönöm.

Jó mulatást, Európa!

SOHA

Ne mondd, hogy soha.
Hogy többé már nem érzem
a bőröd illatát;
hogy többé már nem érint
simogató kezed;
hogy többé már nem fogadom be
simuló testedet;
hogy soha, soha, soha már!
- hiszen ez a halál.

SZIMAT

Légy kutya tavasszal!
Csak szimatolj! Szimatolj!
Érezd a vizes föld szagát
a sárguló som tűnő illatát
a serkenő füvet, az ezer gazocskát,
a méh csalogató gyümölcsfák
virágjukat bontják
s illatmámorba borítják
szimat sejtjeid ezreit.
Élvezd a tavasz szagát.
Mint egy kutya.

[Farokcsóválni, bolhavakarászni
nem kell...]

VIHAR

Sehonnai lélek kóborol köröttem
az őrjítő szél csapkodja a testem.
Sokezer lélekujj tépdesi a létet.
Vihar van.
Öreganyám vajúdó jajját
zihálják a fák gyötrődve
hajlongva, repedve, megtörve.
Vihar van.
Égetett asszonyok sikongó lelke
Suvasztva süvít át
bokrokat szétverve.
Vihar van.
Villámok villanó sötétlila fényben
Elkárhozott lelkek izzanak vergődve.
Vihar van.
Szűkölve, vinnyogva, remegve rettennek
a halandó testbe beleszorult lelkek.
Vihar van.
Egy-egy dörrenéssel leszakad az ég is
A földön nincs menedék
az égen lelkek égnek.
Vihar van.
A leömlő eső
sok millió könnycsepp.
A lelkek siratják
elmúlt földi létet.
Vihar van.

EGY ZSÁK KRUMPLI

Mint egy zsák krumplit
az autóba teszik,
nem utazik, szállítják
a háztól kórházig.

Ki kérdi a krumplit
akar-e utazni?
Varázsos táj helyett
hófolyosón gördülni;
tolják is a széken,
bámulják, vizsgálják
figyelmesen nézik,
feje fölött a lényeket
egymással beszélnek.
Nem is létezik már
csak mint kórnak tárgya.
(sokadik a sokak között –
bár nem ez volt az álma.)

A krumpli ül a zsákban,
nem tudja, mivé lesz.
Főtt lesz-e vagy sütik
avagy egyszerűen
a tepsibe teszik.

HAJNAL

Trilla, stakatto, gordonka sóhaj,
Még alig pitymallik.
Szürke, rózsaszín, arany
a palettán.
Visszaszámlálás.
Kérdés: hánytól?

AMIKOR

Az istenhívők egyre sokasodnak
a háborúban,
a fogolytáborokban,
a végső stádiumban,
a szeretteink elvesztése során.

Mikor bombák robbannak melletted
s holttestek simulnak hozzád,
és várod, retteged a következő csapást,
Mi marad? Kiben remélsz,
hogy mikronnyi léted meghosszabbodik?

Mikor átfagyva, éhesen fekszel
holt társad mellett a barakban
kitől vársz segítséget?

Mikor meghallod a diagnózist,
hogy rablóként rabolják el életed
s alig pár hét marad csak neked,
ki ad vigaszt és csalfa reményt?

Mikor elveszni látod
kit oly nagyon szerettél
szerelmed? gyermeked? anyád?
és úgy érzed, nem bírod ki
hogy mint parfüm illata
szétporladjon feletted
s eltűnjön a semmiben.

Akkor kihez könyörögsz
alázattal és elgyötörve?
Kinek ismered el segítő hatalmát?
Kit régebben feledtél,
létét felvilágosult okos mosollyal vitattad,
sőt tagadtad.

Aztán egyszer csak ott állsz egyedül
és előtörnek gyermekkorod naiv imái
és hinni akarod, hogy van.
Hogy segít, gyámolítva
majd kezében tart, mint piciny madárfiókát.
Hinni akarod.

Persze annak idején,
A csokitorta majszolásához
sem társ, sem segítség nem kellett.
Az remekül ment egyedül.

AZ ÖREG LA MANCHA

Mi az öregség?

Óh, nem a test ráncai, fájdalmai.

Oh, nem.

Az öregség, hogy tudod,
megtörténhetnek rettenetes dolgok.

Nemcsak távoli, mesebeli tájon
nemcsak másokkal,
hanem veled is.

Hogy az elképzelhetetlen
valósággá válik.

Túl a képzelet égbeszökő bércein
baleset-lavinák, betegség-hófúvás
Szakadékok és jégbefagyás.

Az öregség, hogy tudod,
az igazság győzni a mesében szokott.
Valójában rettent madárként
a fészkében lapul,
mikor vijjogva kereng a kánya.

Hogy a „az nem lehet.”
csak költői álom
s bár gondolni sem mered
minden rossz eljöhét.

Az, hogy reméled a jót,
s hiszel az igazban,
megmosolyogtató.

De hinned kell s remélni
hogy élni tudj! hogy tudj élni!
nem csak lapulni, félni.

Ha tudod is a komor valót,
mégis küzdj és hidd a jót.

„KÉT JÓ BARÁT...”

Nem genetika, nem nyelv
sem közös hagyományok.

Ami döntő:
lázas a ráció ellen.

A dombtetőn lengyel lovasok.
Katonák.

Fegyelmezetten állnak,
nézik a felénk hömpölygő,
dübörgő tankokat.

A „panzerek”.

Ám a parancsnok egyszercsak
kardot ránt:

lovasroham a páncélosok ellen.

Hiszik, hogy Szent Mihály arkangyal
suhan előttük

s szívükben a lengyel haza ég.

Dúlt utca. Holttestek. Lövések.

És jönnek, jönnek a Szovjet tankok
végig az utcán, végelethetetlen.

Pöttöm legényke áll a sarkon
hetykén és bátran

az egyszál palackkal.

Meg nem riad

s nekitámad-támad

hittel s akarattal.

Értelmetlen, irracionális,
felfoghatatlan.

-mondják mások-.

De teljesen értik

a lengyel s a magyarok.

Az örökös küzdelmet

a birodalmakkal,

a túlerővel szemben,

ahol a fegyvere a hite,

s a haza szeretete.

Más nemzet ezt nem érti meg.

GONDOLATBAN

Görnyedt alak,
Ki lassan lépdél lépcsőn
Korlátot markolássza értőn
és sugárzik belőle a fájdalom.

Hol a kondenzcsíkos rohanás?
Hol a láng? Hol a lobogás?
Hol a világ-győző akarás?
a kemény dac s az izzó vágyak?

Van győzelem, de milyen...
akarattal legyőzni az esendő testet...
A szellem szikrája sok minden feledtet,
de a győzelem íze nem a régi.

Gondolatban sudaras testemet
vad szél cibálja,
de én csak nevetek,
mert bennem az erő s előttem az élet.

S hogy manapság
mi a boldogság?
Hogy nem látom magamat
ahogy araszolva járom az utamat.
S ha nagyon fáj:
marad a gondolat.

AZ ÚT

Az út, amin menni kell
gyakran elég nehéz.
de gyöngéden segít
sok láthatatlan kéz.

Törődő, jó szóval
üzenget naponta
hogyan vagy egyedül,
veled vagyunk a gondba!
Amit nem tudok már,
megteszik helyettem,
mintha mi sem lenne,
megteszik kedvemre.
Pedig rohangásznak, dolgoznak estelig,
mégis, a jó szóra idő mindig telik.

Nem olyan nagy öröm
ilyen vénnek lenni,
de valahogy nagyon jó
mindig azt érezni,
hogy a szeretteid
mindig veled vannak,
míg bicegsz az úton
Soha el nem hagynak.

Mert az úton végig kell menni.

Nyomtatás és kötészet:
EGER'91 Nonprofit kft.